

Příloha k protokolu o SZ č.

Student/-ka: **Lenka Krejčová**

Vysoká škola:
Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity

Aprobace:
čeština - dějepis

Ústav:
Katedra českého jazyka a literatury

Recenzent * /
Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

Datum odevzdání posudku:
19. 1. 2012

Vedoucí d. p. */
prof. PhDr. Dalibor Tureček, Csc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typologie českých cestopisů do Orientu v druhé polovině 19. století

.....
(téma)

Lenka Krejčová se ve své práci zabývá cestopisy do Orientu vybraných českých autorů: Vítězslava Háška, Jana Nerudy, Františka Klementa, Aloise Musila a Josefa Kořenského. Díla jmenovaných cestovatelů posuzuje ze dvou hledisek, rozlišených jako formální a tematická stránka díla. Formální stránka zahrnuje podrobnou analýzu beletrizačních postupů, které podle Lenky Krejčové oddalovaly cestopis od jeho naučné funkce a přibližovaly jej krásné próze (mezi ně řadí užívání různých vyprávěcích způsobů, stylizaci cestovatele, různé čtenářské strategie). Vedle zjevné tendence k beletrizaci žánru, jež byla podmíněna snahou vytvořit čtenářsky atraktivní dílo, Lenka Krejčová správně poukazuje i na průniky cestopisu s mimoliterárními oblastmi. Cestopisy uvedených autorů byly obohacovány o různé podněty, přejímané z publicistických i neuměleckých žánrů (črta, fejeton, reportáž, etnografická studie), případně z jiných druhů umění (fotografie). Cestopis se tak v podání Lenky Krejčové jeví jako velmi difúzní útvar, jehož vymezení, jak autorka konstatuje v závěru, je „velmi obtížným úkolem“ (s. 89). Adekvátně vedenému rozboru lze vytknout snad jen malou pozornost k literárněstylovému kontextu děl. Beletristické postupy v Háškových cestopisech by bylo možné posuzovat ve vztahu k romantickým cestopisům do Orientu (jejich tradice byla silná zejména ve francouzské a německé literatuře), analýza Nerudových textů pak poukazuje na autorův silný příklon k realistickému diskursu.

Druhá část práce (tematická stránka děl), zaměřená k zobrazení Orientu v jednotlivých cestopisech, působí velmi přesvědčivě. Lenka Krejčová, poučena Edwardem

Saidem sleduje, jak čeští autoři reflektovali jednu z nejvýznamnějších reprezentací západní kultury. Ve svých dílech přejímali většinu orientálních stereotypů (zejména negativní představy o lenosti, nepořádnosti nebo ukrutnosti Orientálců) a různě se s nimi vyrovnávali. K nejvýraznějším modifikacím docházelo v nejsilněji literárně zaměřených dílech – u V. Hálka a J. Nerudy. Autorka oprávněně označuje jejich postup za proces demystifikace či odkouzlování Orientu (dodejme, že šlo demystifikaci fantaskního, pohádkového Orientu, utvářeného především v literárních i výtvarných dílech evropského romantismu).

Autorka svedla představit cestopis jako žánr, který zastřešuje díla různých stupňů literárnosti, oscilujících mezi estetickým účinkem, poučením i zábavností, jejichž společným znakem je záměr prostředkovat autentickou zkušenost s cizím prostorem a zaujetí odlišnými kulturami. Projev Lenky Krejčové je soustředěný a kultivovaný, bez výraznějších pravopisných nedostatků. Zásadnější výtku směřuji pouze k poněkud matoucímu titulu práce. Autorka jím předesílá svůj záměr zabývat se cestopisy první poloviny 19. století, ovšem díla Kořenského a Musila spadají až do třicátých let 20. století. I když případné upřesnění či pozměnění názvu je limitováno zadáním návrhu diplomové/ bakalářské práce do elektronické agendy Stag, autorka měla podle mého názoru v úvodní kapitole rozšíření tématu alespoň krátce okomentovat. Výběr materiál je oprávněný, neboť se omezuje na českou cestopisnou tvorbu po území Osmanské říše a pokrývá období od jejího rozpadu po vznik moderního Turecka.

Práci celkově považuji za zdařilou a hodnotím ji jako výbornou.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**

.....
podpis recenzenta diplomové práce